

The Family System Test (FAST)

Test rodinného systému

Úvod

- FAST = figurální technika odvozená ze zkušeností v klinické praxi
- kvantitativní a kvalitativní analýza rodinných vztahů (koheze, hierarchie)
- individuální nebo skupinový test
- pro děti od 6 let a dospělé
- pro diagnostiku rodiny, poradenství a terapii

Historie FASTu

- Thomas M. Gehring, Zürich, Švýcarsko, začátek 80. let 20. století
- 1985-1988 Stanford University, California
- 1993, Německo, FAST poprvé publikován
- překlady do hlavních evropských jazyků
- prezentován na mezinárodním kongresu IAFP (International Academy of Family Psychology), 2002, Heidelberg
- prosinec 2005 – česká verze FASTu, vydavatelství Testcentrum Praha

Teoretické zázemí

- strukturální teorie rodinných systémů
- vývojová psychologie rodiny
- důraz na zdravé rodinné fungování
- rodinný stres, jeho zvládání a resilience
- rizikové a protektivní faktory
- předpoklad: funkční rodiny mají vyváženou vztahovou strukturu

(kohezivní, s vyváženou hierarchií, jasnými generačními hranicemi a flexibilní organizací)

Testové dimenze a materiál

- koheze a hierarchie; generační hranice; flexibilita
- pro respondenty: šachovnice, schematické figurky, válcovité podstavce
- pro psychologa: příručka FASTu, čtyřdílný testový formulář

- délka individuálního testu: 5 -10 minut
- délka skupinového testu: 10 - 30 minut

Administrace FASTu

- zaznamenání anamnestických dat
 - zadání testových instrukcí
 - pozorování chování během testu
 - zaznamenání rodinných reprezentací
 - provedení následných rozhovorů
-
- neformální návštěva v rodině jako rámec použití jiných metod včetně FASTu

Instrukce

- **úvodní instrukce – vysvětlení testu**
- **instrukce pro stavění figurek na šachovnici:**
 - typická reprezentace
 - ideální reprezentace
 - konfliktní reprezentace
- **používání barevných figurek**

Kvantitativní hodnocení

- koheze
- mezigenerační koalice
- hierarchie
- převrácená hierarchie

- **Typy rodinných vztahových struktur:**
 - vyvážená struktura
 - labilně-vyvážená struktura
 - nevyvážená struktura

Úrovně analýzy

- **percepce koheze a hierarchie na úrovni rodiny nebo subsystémů (v typické, ideální a konfliktní situaci)**
- **flexibilita rodinných vztahových struktur**
- **rozdíly v percepci:**
 - mezi jednotlivými členy rodiny
 - mezi jednotlivými členy rodiny a rodinou jako celkem

Kvalitativní hodnocení

- **chování členů rodiny během testu:**
 - pořadí, ve kterém jsou figurky umísťovány
 - změny, které respondent dělá v pozicích figurek
 - spontánní poznámky
 - znázornění osob žijících mimo rodinu
 - vynechání členů rodiny
- **vzorce rodinné interakce**
- **mnoho informací z následných rozhovorů**

Rodinný stres a rodinné struktury

- problémové rodiny – rigidní nebo chaotická struktura
- koheze je obvykle nízká, hierarchie buď vysoká nebo nízká
- lineární vztah mezi kohezí a rodinným fungováním
- klinická diskriminační validita: typické rodinné struktury klinických rodin mají nízkou kohezi, nejasné generační hranice
- členové klinických rodin se shodnou na hodnocení jejich aktuálních vztahů

Plánování a hodnocení rodinné terapie

- testový materiál může být použit pro zúčastněné plánování a hodnocení rodinných intervencí
- FAST podněcuje rodinný dialog, interakci a náhled na situaci
- zlepšení rodinných struktur po ukončení individuální nebo rodinné terapie

Aplikace FASTu

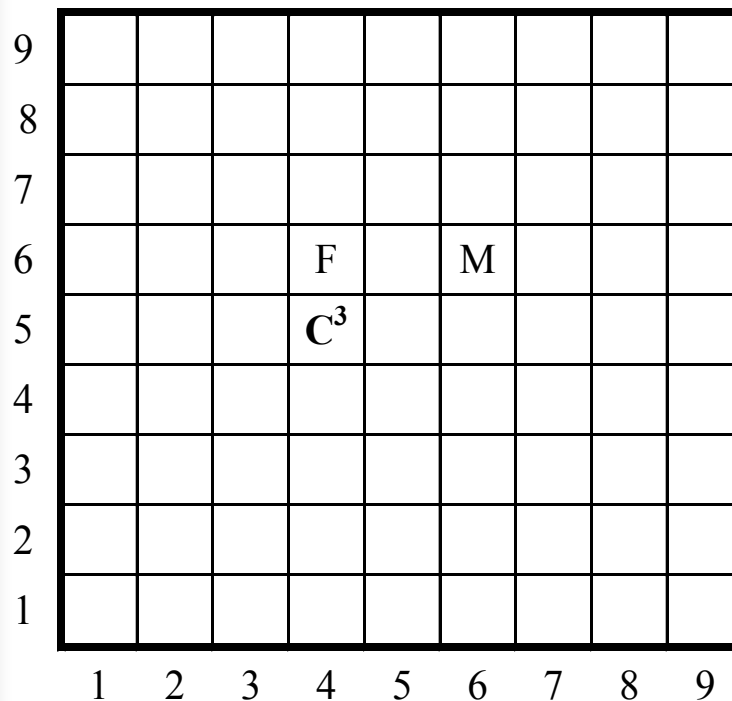
- **standardní postup testování může být modifikován**
- **aplikace ve výzkumu a v klinické praxi:**
 - jako individuální test, skupinový test s rodinnými systémy (rodiče, sourozenci) nebo s celou rodinou
 - analýza rodinných vztahů
 - diagnóza biopsychosociálních problémů
 - plánování a hodnocení preventivních a terapeutických intervencí
 - terapeutický výcvik and klinická supervize

Česká verze FASTu

- **originální kapitola: jednodušší instrukce pro děti**
- **výsledky tří českých pilotních studií:**
 - třináctileté děti z neklinických rodin
 - děti po závažném somatickém onemocnění (průměrný věk 12,5 let) a jejich matky
 - univerzitní studenti (průměrný věk 22 let)

Pavel: typická reprezentace

Figure 1: Typical representation

F = father

M = mother

C³ = Paul

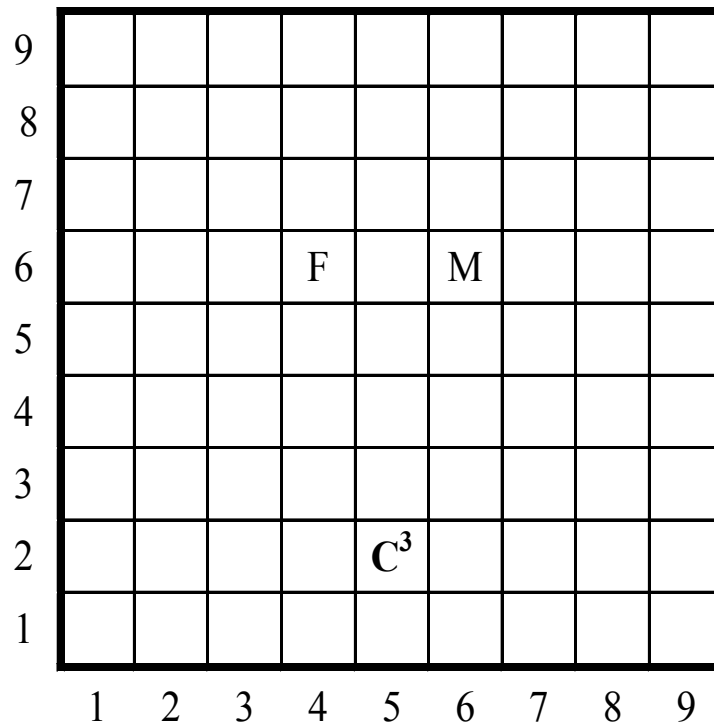
Comment: Paul looks at his mother, mother looks at 1 father and father looks to the left, away from the family.

The little table shows the family hierarchy – one sm cylindrical block elevates the figure of the mother.

F	M	C ³
-	1	-

Pavel: ideální reprezentace

Figure 2: Ideal representation

F = father

M = mother

C³ = Paul

Comment: Father and mother are looking at each other indirectly, both of them are looking at Paul, too. Paul looking at his parents.

Hierarchy is low – the figures are without blocks.

F M C³

-	-	-
---	---	---

Závěr

- **FAST je vysoce efektivní diagnostický a terapeutický nástroj**
- **poskytuje bohaté informace o rodinném fungování a vztazích v rodině**
- **FAST má značný výzkumný a klinický potenciál zvláště v dnešní době – rodiny jsou běžně konfrontovány s mnoha různými stresovými událostmi**